

SLOVENSKI NAROD.

Knjižna vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Ime: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, nad to višino vsi oglasi 1 m/m x 54 m/m 1 K 50 v. Uradni razglasit in posilna ter notice isti prostor po 2 K, ženitne ponudbe in poroke pavšalno 80 K. — Pri naročilih nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knjižna ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 90 po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knjižna ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Besplatek sprejema se podpisano in zadostno frankovano. Repokopice ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

Dr. O. Pirkmaier:

Napravimo red v našem gospodarstvu!

I. Kar nas danes najbolj tlačijo, je skrb za prehrano. Če imenujemo »prehrano«, imamo pred očmi itak le golo življenje zemljana; vse drugo pa, kar smo rabili nekdanje k normalnemu življenju, namreč obleko, stanovanje, kurivo itd., to je postalo za mnoge razkošje. Zato je prvo, kar si mora zagotoviti vsak prijatelj eksistence, prehrana, za koro skrb že danes rodi najznačilnejše pojave boja za obstanek.

Prehrana oziroma pomanjkanje hrane, draginja ali brezvrednost denarja, vojno oduševstvo in delamrznost ter vsled tega zmanjšana produkcija, valuta, izvoz, carina, vse te postavke našega narodnega gospodarstva so rane, za katere moramo najti zdravilnika in sicer spretne in energičnega kirurga, preden nas pogoltne »potop«, ki nam preti po stvarnih izjavah ljubljanskega župana dr. Tavčarja v »Slovenskem Narodu« št. 61.

Ta problem rešiti gotovo ni malenkost ravno vsled tega, ker veže toliko postavk našega narodnega gospodarstva, a pri daljšem premostruivanju pridemo še vedno lahko do zaključka, da se to naše narodno gospodarstvo dá spraviti na pot ozdravljenja in sicer najbolj s tem, ako ozdravimo samo eno veliko rano, to je, da uredimo našo prehrano.

Ko sem se leta 1918, bavil s vprašanjem prehrane bivše Avstrije, sem predlagal, naj se napravi konec nasilnim rekvizicijam, ki ubijajo v poljedelcu vsako veselje do produkcije. Takrat so bile prilike glede prehrane naravnost obupne in vendar ni nihče obupal, temveč se je delalo na organizaciji produkcije, centralnega nakupovanja in sistematične razdelitve živil, zlasti krušnega zrnja. Danes pa, ko imamo, kar se tiče preskrbe s kruhom, naravnost idealne prilike, ko je združeno v gospodarsko enoto ozemlje, za katero nas glede produkcije žita zavida malodane ves svet, danes je naš preskrba žalibog tako desorganizirana in tako slaba, da imamo vsekakor povoda dovolj misliti prav resno, kam nas morejo sedanje razmere privedi.

Ali smo res pred potopom? Ali je res treba, da smo danes v tem obupnem položaju? To slednje

vprašanje moram odločno zanikati in ne le to, smelo si upam trditi, da ni nikaka čarovnija urediti našo prehrano ter spraviti naše gospodarstvo od roba pogube, prebivalstvo pa od obupa k zaupanju v državo ter našo gospodarsko silo. Kaj pa smo pravzaprav do danes že storili, da si uredimo prehrano? Pozitivnega prav malo. Vestno smo odslovili skoro vse sledove nekdanjih aprovi-zacijskih organizacij, ne da bi bili to vrzel na kak način izpopolnili. Z veliko gesto smo odpravili krušne kar-te, da napravimo s tem na zunaj do-ber vtis. In danes res hvala Bogu ni-mamo tudi ne kruha in ne moke, da-si smo se navadili plačevati cene, ki so se od preobrata do danes podese-torile. Odprli smo pot prosti trgovini z najlepšimi upi ter bili hudo pre-varani; vpeljali smo jo kar čez noč, brez ozira nato, da se je vse naše gospodarsko življenje nekako priva-dilo na preskrbo potom central in da bo treba najti za prehodno dobo nek modus, ki nas v času, ko je to-liko naše trgovine žalibog okružene z bacilom vojnega oduševstva — proti kateremu ne učinkuje noben serum —, ne bo priustil na milost in nemilost eksperimentu, za kate-rega izid nam nihče ne daje garan-cij. Kljub temu smo ta nesrečni eksperiment prestali, videli smo učinek in preteklo je dovolj časa, da porabimo izkušnje, ki smo si jih na-brali v toliko hvalisanih dobi proste trgovine. Mislim, da se danes pa-če ne bo našel človek, ki bi si pri ob-jeektivni presoji upal trditi, da je mo-goče naše krušno vprašanje urediti potom proste trgovine — med te ljudi seveda ne štejem vojnih oduš-rov, ker so to plavke na našem narodno - gospodarskem telesu —. Priznavam, da leži v prosti trgovini velevažen vspondbujevalni činitelj našega narodnega gospodarstva. Zato prisluhnem vso nesrečo, katero prenašamo že mesece, dejstvu, da smo se vrgli iz enega ekstrema v diametralno drugo ekstrem. Sedaj je seveda zaman zvoniti po toči: zato rešimo v zadnji uri, kar je mogoče še rešiti pred »potopom«. Prav nič ne kaže odlašati, ker rastejo cene dnevno in to v prvi vrsti radi tega, ker ni zagotovljena prehrana ter vsled občega hlastanja no zrnju postaja kruh dnevno dražji.

Valutna reforma in klerikalci.

Dokler so bili gg. Korošec, Brejc in drugi klerikalni prvaki v opoziciji, jim ni bilo nikdar dovolj odločnosti in radikalizma v odporu proti valutni reformi. Njih iznajdljivost v protirazlogih je bila občudovanja vredna. Klerikalni prvaki so tekmovali, kateri od njih bo jasnejše in temeljitejše dokazal, da je valutna reforma, s katero se našemu prebivalstvu po krivični relaciji konfiscira ¾ premoženja, nesreča in poraz za celo naše gospodarstvo. Klerikalni prvaki so v vseh mogočih različnih dandanaš pripovedovali, da je dandanes vsaka relacija, v resnici konfiskacija. Draginja je pod eno-mesečno klerikalno vlado gg. Korošca in Brejca silno narasla. Pri tem je danes najboljše pomanjkanje moke in mesa. Zemljica kakor lešnik velja 80 v. in v gotovih krajih n. pr. v Mariboru na kolodvorski restavraciji jo dobiš pod klerikalno vlado le, če kupiš tudi klobaso. Vse zle posledice pogrešnega načrta za valutno uredbo žalibog s strašno hitrostjo nastopajo. Denar izgublja vrednost, blaga manjka in cene so nedosežne. Klerikalna vlada je na krmilu pri nas, in v Beogradu se po-našajo naši klerikalci na ministrskih foteljih. Kaj tej gospodi sedaj mari krona in dinar! Krona kakor dinar-gresta v nič, v inozemstvu se sramotno zavrača naš novc, krona kakor dinar. In vse to docela nepotrebno! Samo posledica trmoglavosti,

brezbrižnosti in gospodarske nesposobnosti naše klerikalne stranke, ki je prišedši na moč pozabila na svoje sklepe, obljube in dolžnosti napram najboljšemu delu naroda. Iz strahu, da jih g. Protič, ki se itak sramuje klerikalcev pred svetom, ne zavrže, se ne upajo povedati g. Jankoviču in drugim, da je sedanja finančna politika popolnoma napačna ter da je treba preklicati relacijo in zamenjati takoj krono in dinar. En denar moramo dobiti, stari dinar naj se izplača makar v štirikratnem znesku, to-da sedanje mnogodenarstvo mora nehati, sicer gre krona in dinar v nič. To je dobro izvršljivo, sklep enega ministrskega sveta se lahko izpremeni z drugim. Vse drugo je slepomišljenje. Gospoda klerikalne stranke je iztuhala sedaj nov recept, da se otrese zaslužene kritike. Pravijo, da je nepatriotično pisati o valutni reformi. Slepilo! Dokler ste bili v opoziciji, niste poznali nobene-ga ozira, hujskali ste zoper vlado čez potrebo, sedaj pa bi radi zave-zali drugim usta. Poznamo tako tak-tiko, toda mi nismo politični izpe-ljančki, ki bi nasledili klerikalnemu pozivu, ki ima edini namen, zasigurati klerikalni stranki mir pred ne-voljo prebivalstva. Dejstvo je, da ima klerikalna stranka že več ted-nov moč v rokah. Naše denarstvo pa se slabša dandanaš, ker so gospodje klerikalni prvaki izdali naše gospo-darske interese.

Prepoved uvoza iz inozemstva.

V. del. Kože, usnje, krzna in njih izdelki.

375. bronsirano, pozlačeno, posre-breno usnje, 377. umetno usnje, 378. usnje za izdelovanje rokavic sploh, ali pa že prirezana za rokavice, 380. opanke, rokavice z vezinami, roka-vice s kožuvinno in čevlji s kožuvi-no, 382. palice, biči in podobni pred-meti iz usnja in žil 383. sedlarski iz-delki s srebrnimi deli itd. 384. torbičarski izdelki, ročne torbice samo v zvezi z najfinjšim materijalom, 385. kožarski in usnjarski izdelki: denar-nice z najfinjšim materijalom v zvezi z dragimi kovinami 387. kožuvinne in krzna, izdelane in neizdelane, nav dno in fina, 388. krznarski izdelki, 389. iz-delane živali oziroma njih deli za de-koracijo in okrasje ter nakit, 391. iz-delki iz čreves, kakor na primer pal-ce, biči, prepleteni s strunami.

VI. del. Kavčug in gutaperka.

395. obvala iz kavčuga tudi v zve-zi s tekalnim blazom, 396. preproge

iz kavčuga, 398. izdelki iz mehč. kav-čuga in tkanin v zvezi z najfinjšim materijalom in dragocenimi kovinami, 403. točka 2. in 3. izdelki iz trdega kav-čuga z najfinjšim materijalom in dra-gocenimi kovinami.

VII. del. Pletarski izdelki iz rastlinskih snovi.

405. preproge, 406. pletarski in kožarski izdelki, navadni in surovi, 407. isti izdelki v zvezi z drugim ma-terijalom, 408. kožarski izdelki, lakirani, polirani, bronsirani, pozlačeni in posrebrnjeni 409. drugi pletarski in kožarski izdelki, izvezmiš šparterije, 411. izdelki iz šparterije, izvezmiš flo-buke, 413. fine ščetke, krtače in metle.

VIII. Rezbarske snovi.

415. slonova kost imitacija slonove kosti in njih izdelki, izvezmiš glavni-ke celuloide in imitacije, 416. biseri in in koral, 417. imitacija biserjev, koral in njih izdelkov, 418. ribja kost in iz-vedmiš 419. jelenov rog in druge

snovi za rezbarstvo, 420. ptičje perje za okrasje, zoborebci iz peres, usi-niki iz peres, 423. deske vseh vrst za furnirje, tapete, inkrustacije, 424. deš-čice za parkete, 425. zoborebci — iz-vezmiš lesene klince, 426. lesene pali-ce vseh vrst, 431. lesene letve za po-hištvo, profilirane, bronsirane in za okvirje, 433. leseni izdelki iz dragoce-nega lesa, tudi furnirani s takim le-som, 434. ostali lesni izdelki z navad-nim in finim materijalom, 435. izdela-no pohištvo brez razlike in deli pohištva, 436. galanterijski izdelki iz lesa, izvezmiš za solsko, pisarniško in teh-nično potrebo, 440. izdelki iz celuloide, izvezmiš glavni-ke, 441. bambusov, trsti in drugi trsti, 443. trsne palice, 444. iz-delki iz rezbarskih snovi, 445. kiparski izdelki iz škroba, tragantume itd. 446. izdelki iz plastičnega in plinovega oglja, izvezmiš električno razsvetljavo.

IX. del. Papir in papirni izdelki.

456. vozlacen in posrebrnjen papir, karton itd. 457. papir z natisnjenimi črtami, tiskani formulirji itd. 458. etikete, priporočila, neslovi, objave, iz-vezmiš knjigoveški papir in vzorce ter predloge, 461. tapete, 462. igralne kar-te, 467. vreče, vrečice iz papirja iz-vezmiš kuverte, 468. papirno perilo, 470. bloki, stenski koledarji, zapiski, mape, izvezmiš poslovne knjige, 471. papirni izdelki: cvetice, figure, lampi-joni, luksurni prešani predmeti, iz-vezmiš equarne karte.

X. del. Izdelki iz kamna, mavca, itd.

477. dragulji, predelani in v zvezi z drugim materijalom, 478. poldragulji v zvezi z drugim materijalom, 485. umetniški kiparski izdelki, 486. kameni izdelki v zvezi z drugim materijalom, 492. cementni izdelki, 494. jantar in zagat in njih imitacije, 501. terakotni ornamenti, 503. točka 3. plošče za ob-kladanje sten in reliefi, 504. točka 3. izdelki majolike za okrase, 505. točka 2. luksurni izdelki iz porcelana, figure, statuete, vaze, cvetlice itd., 506. izdelki iz loncev, kamene mase, porcelana v zvezi z najfinjšim materijalom in dra-gocenimi kamni.

XI. Steklo in stekleni izdelki.

510. točka 4. slikano, pozlačeno, posrebrnjeno steklo, 518. steklene prizme, stekleni lestenci, sve-tilki, 519. steklene ploščice, biseri, zrna itd. imitacija draguljev iz stekla, 521. imitacija draguljev iz stekla v zvezi z drugim materijalom, 522. točka 3. po-zlačeno in posrebrnjeno steklo, 523. ži-votopisi na steklu, stekleni mozaiki, izvezmiš steklene oči, 525. izdelki iz stekla in elaja in imitacije koral in draguljev iz stekla,

Pristopajte k „Jugosloven-ski Matici“.

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalje.)

»Da pride torej celo v Ljubljano?« je vpraševal Vodnik, ki ga je hipoma zapustil ves glad.

»V par tednih bodo Francozi gotovo že naši gostje, ker na Laškem se Avstrijci ne morejo držati več. Buonaparte zmaguje s strašno naglico povsod in Avstrijce zadeva le poraz za porazom. Tajiti ni: Buonaparte je genijalen vojskovodja, o katerem bo govorila še zgodovina. Šele osemindvajset let je star, a premagal je v par mesecih vse naše najboljše generale in maršale. V par mesecih je razbil in pobil Beaulieujevo armado tako, da je sramota. Imena gorejntalskih mestec, trgov, vasi in gradov niso danes nič več drugega kot imena Buonapartovih zmag, — ena večja in čudovi-tejša od druge. Saj je bil Beaulieu junak, a kaj, ko ima ta vrli mož že dvainšedemdeset let ter je njegova strategija prav tako stara! Na Dunaju niso pomislili, da vrli starček ne more biti kos mladeniču, ki drevi kakor lev, silen in blazno smel, od bitke do bitke. In ta orosan podira pred sabo vse, kar je izraču-nala starokopitno počasna in okostenela me-todnost. Na Dunaju pa se menda nočejo ničesar učiti; danes, konec 18. veka, so še prav tam, kjer so bili koncem 17. In tako so v slepi

trmi za 72letnim Beaulieuem poslali 72letne-ga Wurmserja in za njim še 61letnega Alvin-zyja. Same veterane! Buonaparte je seveda pomel tudi ta dva, čeprav ni mogoče nikomur odrekati junaštva in sposobnosti. Doživeli smo le nove poraze, pri Sofferinu, Castiglione, Ri-voliju, Arcolu in Alponu. Nesreča je vsak dan večja, naša sramota vsak dan strašnejša!«

»A kaj naši polki niso prišli v ogenj?« je vprašal Vodnik.

»Vsi so se bili hrabro, a tudi naši polki niso opravili ničesar proti Buonapartovi pošastni vojni umetnosti. V polkih feldzeugmel-stra pl. Alvinzyja so se borili čudovito pogum-no Hrvatje, Srbi in Kranjci, Štajerci, Korošci in Gorjanci. Vodil so jih generali Davidovič, Miloradovič in drugi ter so z njimi dokazali, da so vojaki južnoavstrijskih dežel še vedno cvet vse armade.«

»In vzlic temu brez uspeha?«

»Da, vzlic temu!« je pritrdil baron Zois. »Sam Buonaparte je priznal, da Avstrija nima boljših polkov, kot so slovenski, hrvaški in srbski, ter da je zmage proti tem odkupil le z največjimi žrtvami. Poraženi in pobiti smo povsod! Od Genove do reke Plave je že vse v francoskih rokah, ljudstvo pa je celo veselo, da je odrešeno reakcionarnega avstrijskega absolutizma.«

»Sklenimo torej vendar pameten mir! Vsi veliki duhovi vseh časov, počenši od Je-

zaija proroka pa preko Vergilija in Danteja so z ognjenim besedami priporočali človečtvu mir in slogo! Za božjo voljo, kaj ni človeka, da bi mogel na Dunaju pametno svetovati?«

»Mir, mir! I kajpak, mir bi bil potre-ben, ker drag mir je vedno še cenejši ko izgubljena vojna! Prelivanja krvi je bilo že preveč. Ves naš boj je brezuspešen. Le izga-bimo lahko še več, a ne pridobimo prav ničesar,« je pritrdjeval živahno Zois. »Toda na Du-naju so proti miru! Neverjetno, kaj ne? A glej-te, Buonaparte sam je ponudil Dunaju mir, in — grof Thugut ga je odklonil! Zmagalec na vsej črti je ponudil desetkratnemu premagancu mir, a grof Thugut ga je odklonil! Država je zakopana v dolgovi, obrt in trgovina sta na-pol že uničena, zemljedelstvo se zanemarija, vse dežele ječe pod neznoznimi dokladami in na tisoče mladih in krepkih mož je pobitih, bol-nih, ranjenih in za vselej pohabljenih, a grof Thugut je ponujal mir odklonil!«

»Tega resnično ne razumem! Quem Dil-perdere volunt...«

»Ne, ne, prav dobro vedo na Dunaju, kaj hočejo in kar morajo hoteli. Jaz razumem po-polnoma. Avstrija mora za vsako ceno ponižati francosko republiko in z njo vred uničiti na-čela, ki jih zastopa in širi preoblastna Francija hote in ne hote po vsem svetu. Absolutizmi in fevdalni državni sistem se bori zdaj z republi-kanškim sistemom demokratizma, bratstva enakosti in ravnopravnosti. Danes gre boj: ali

zmaga suverenost vladarjev in aristokracije ali suverenost narodov in individijev. Kdo zmaga končno, je jasno. Kolo časa se lahko zavre, a ustavi in obrne nikoli. Buonaparte je sprejel Thugutovo odpoved z veseljem, saj ima zdaj pred vsem svetom opravičenje, da gre dalje in dalje ter vzame končno sam Dunaj!«

»Oh, blazni ministri so prava šiba božja držav!« je vzdihoval Vodnik.

»Gotovo. Naši vojaki nam delajo povsod čast, ljudstvo je dobro in patrijotsko, a naša vlada je gnila. Kakor povodne deklice smo: kar je nad vodo, je lepo in vabljivo, a kar je pod gladino, je ostudna spaka. Na zunaj sle-pimo s praznim bliščem, a v notranjosti smo blazne in grde pošasti. In posledice? Buona-parte je vzel zdaj še Mantovo in z njo je padlo še 27.000 naših ubogih vojakov! Evo pisem, ki sta mi jih poslala Wenigar in Hueber iz Po-stojne!«

»27.000!« se je zgrozil Vodnik. »To je strašen zločin, ki kriči do neba!«

Baron pa je vzel z mize papirje in čital: »Od srede septembra lani do konca ja-nuarja letos je le v bojih za Mantovo poginilo 27.000 Avstrijcev. — 8000 jih leži bolnih in ran-jenih po bolnicah, hišah in ulicah. — 12.000 sestradanih in do smrti izmučenih braniteljev trdnjave pa je Buonaparte ujel.«

»Gorje! Gorje!« je ječal Vodnik. »In tega nisro vedeli in tega nam niso poročali dunaj-ski listi! O, kako nepošteno!«

Politične vesti.

== Rovarjenje proti naši državi. Družba, ki se zbira v inozemstvu okoli Franka, Sachsa, Klobučarica in Jovarišev, razvija sistematično, široko zasnovano agitacijo proti naši državi. Ti elementi, ki si nadevajo naslov »zastopnikov hrvatskih ljudskih strank v tujini«, so v zvezi z ex-kraljem Nikiti in z raznimi s'rankami v inozemstvu, zlasti v Italiji, in dobivajo od njih denar, agente, detektive in vsa druga sredstva, ki so potrebna za propagando. Tisto le-take in pamflete ter jih skušajo vilit-hotapiti v našo državo pod krinko raznih trgovskih reklam in s pomočjo ponarejenih stampilj njih obla-sti. Njih eksponenti in soproizvajalci v naši državi so nekateri poelinci urših narodnosti, ki se ne morejo sprijazniti s današnjimi razmerami ter švedno upajo, da se bodo zore. vrtili časi, ko bodo paševali nad našim narodom. Ta družba, ki sovraži naš narod in vse, kar mu je drago in sveto, skuša igrati eno plemo proti drugemu, naščuvati stan proti stanu, ker upa, da bo na ta način povzročila v državi zmedo in razkroji in tako zopet prišla do nekdanje oblasti. Naš narod je preveč pretrpel v preteklosti pod vladno teh emisarijev in preveč cenil svojo narodno osvoboditev, da bi se dal zapeljati od teh perfidnih plačancev tujih interesov.

== Manifestacija v Dolnji Lendavi. Na manifestacijskem shodu v Dolnji Lendavi, dne 21. marca 1920 se je ob priliki ustanovitve podružnice Jugoslovanske Matice v Dolnji Lendavi sprejela nastopna resolucija! Na najs krajnejši meji Jugoslavije, med naš tisoč let zaslužjenimi prekmurskimi brati delujoči zavedni Jugoslovenci, zbrani na manifestacijskem shodu v Dolnji Lendavi dne 21. marca 1920 protestirajo naložbočnejše proti nasilstvom in grozodetstvom Italije, katera je v protislovju z nazori kulturnega naroda, h katerim se Italijani tako bahato prištevajo. Protestirajo nadalje zoper aneksijo najzavednejših jugoslovenskih pokrajin, ki nasprotujejo vsem načelom svobode in samoodločbe narodov in pozivljajo osrednjo vladu, da ukrene vse potrebno, da se združijo z Jugoslavijo vse od Italijanov nam otele pokrajine. Hkrati pa pošljejo pozdrave zaslužnim bratom in jim kličejo: »Vztrajajte, kajti rešitev je gotov!«

== Razvoj vladne krize. Beograd, 31. marca. Klub demokratske zajednice je izvolil naknadno še v ad hoc sestavljen odbor, ki bi v slučaju, da pride do novih pogajanj, vodil pregovore, še gg. Vojo Velikovića in dr. Vojo Marinkovića. Demokratska zajednica stoji čvrsto na svojem stališču, da mora sedanja vlada še preje, predno pride do pogajanj glede sestave nove koncentracijske ali širše koalicijske vlade, ki naj bi v parlament spravila volilni red, razpustila parlament in izvedla nove volitve, podati svojo demisijo. — Dr. Josip Smolaka, o katerem smo včeraj poročali, da namerava ostati preko velikonočnih praznikov v Beogradu, da sodeluje eventualno pri pogajanjih med strankami, je včeraj popoldne nenadoma odpotoval v Zagreb. (Medtem že poročajo iz Zagreba, da je dospel tja.) Dr. Smolaka je ogrožen radi postopanja sedanje vlade in radi neparlamentarnega početja ter ostro kritizira ono vladu, ki ji je sicer pomagal do kvoruma, ki na sedaj, ko že zdavnaj nima več večine in kvoruma, iz teh dejstev ne izvaja potrebnih konsekvenc in ne odstopi.

== Sporazuma še ni: — regent bo posredoval. »Politika« piše o položaju: Tudi včeraj se ni napravil noben korak za doseg sporazuma. Pričakuje se akcija regenta Aleksandra, ki bo zopet apeliral na obe stranki, naj se sporazumeta. Obe politični skupini stojita medtem še vedno na svojem stališču. Parlamentarna zajednica želi, da parlament sprejme volilni zakon in da ustavotvorni odbor konča načrt ustave, sestavi naj se koncentracijska vlada, ki bi izvedla volitve. Demokrati pa zahtevajo, naj sedanja vlada odstopi, nakar bi se začela pogajanja. Med njimi je več članov, ki si želijo nadstrankarske vlade. Verjetno je, da bo regent Aleksander sprejel danes predsednika zbornice dr. Pavlovića, da mu poroča o položaju. Ministrski predsednik Protić je včeraj zopet prišel v urad in je prisostvoval seji radikalnega kluba. V svojem govoru je poudarjal potrebo po sporazumu med obema parlamentarnima skupinama.

== Pašičevo potovanje v Beograd. notranji položaj pogajanj z Italijo. »Politika« javlja njen dopisnik iz Pariza z dne 30. t. m.: Predsednik jugoslovanske mirovne delegacije Pašić je sredi odpotoval z

Beograd, nočjo mu sledi drugi član naše delegacije Radović. Minister za zunanje stvari dr. Trumčić ostane v Parizu, kjer ga zadržujejo važni državni posli, ki ne dopuščajo njegove odsotnosti. Iz delegacijskih krogov doznavamo, da potovanje Pašičevo v Beograd nima samo namena razbistri notranji položaj; z dr. Radovićem potujeta v Beograd zaradi posvetovanja o pravcu nadaljnjih pogajanj z Italijo.

== Izid županiških volitev v Senju. Senj, 31. marca. Pristali demokratske stranke Oliveri je bil pri današnjih županiških volitvah izvoljen za župana.

== Stavka beogradskih visokošolcev. Beograd, 31. marca. Danes popoldne ob 2. uri so razglasili visokošolci na univerzi stavko, ker vlado noče zvišati siromašnim dijakom štipendijev. Včeraj popoldne je sprejel minister prosvete 4 odpisance visokošolcev v daljši avdijenci, a ker dijaštvo z odgovorom ministra prosvete ni bilo zadovoljno, je danes proklamiralo stavko.

== Stavka premogarjev na Hrvatskem. Zagreb, 31. marca. Rudarji v premogovnikih na Hrvatskem, zlasti v hrvatskem Zagorju, so zahtevali plačilo diferenc na svoje mezde in ker se jim ni ugodilo, so stopili v stavko, vsled česar se je pomanjkanje premoga še znatno povečalo. Pod stavko bo zlasti trpel železniški promet. Doslej stavka nad 4000 delavcev. Na nekaterih mestih so grozili rudarji z nasilnostmi.

== Razoroženje Črne gore in drugih krajev. Notranji minister je odredil razoroženje onih krajev našega kraljestva, kjer obstaja krvna osveta in kjer preti nevarnost, da se prebivalstvo upre vsled rovarjenja tujih agentov.

== Japonci na Sahalinu. Svoječasno so listi javili, da je Japonska zasedla otok Sahalin. Ta vest pa ne odgovarja resnici, kar je razvidno iz telega uradnega japonskega komunikacija: »Ko so se boljševiki polastili Sahalina, je bila vlada brez vsake vesti o ondodni japonski koloniji. V to svrhu je vlada odposlala, da varuje življenje in imetje japonskih državljanov, v sahalinske vode križarko »Mikaza« in ledolomec »Mikasa«. Ti ladji sta 25. februarja izkrcali južno od Aleksandrovskaja mal vojaški oddelek. Japonska nasebina se počuti dobro. Nova sahalinska vlada je izjavila da jamči za sigurnost japonskega prebivalstva. Z ozirom na to je japonsko vojaštvo zopet zapustilo Sahalin«.

== »24 ur je imel usodo sveta v rokah nemški cesar.« V znanem procesu Caillaux je bil zaslišan kot svedok tudi Viviani, ki je bil ob izbruhu svetovne vojne francoski ministrski predsednik. Ker je Caillaux v svojih dokumentih zatrjeval, da francoska vlada ni ničesar storila, da bi preprečila svetovno vojno, je Viviani izjavil: »Prevzamem vso odgovornost za pogajanja, ki so se vršila meseca junija 1914. Kakor je znano, je dne 31. julija 1914. izjavila Nemčija, ne da bi bila poučena o ruski demobilizaciji, da je položaj tak, da je vojna neizogibna. To je pomenjalo toliko, kakor da Nemčija mobilizira. Ako bi bil v tem trenutku nemški cesar voljan odgovoriti na predloge sir Edwarda Greya, bi se dalo vojno še preprečiti. Francoska vlada je hotela mobilizirati še le 1. avgusta. Vsprico nemške mobilizacije pa sem imel namen mobilizacijo odrediti že 31. julija. Uvažuje predloge sir Edwarda Greya pa sem to odločitev odgodil, da bi s tem dokazal našo krepko voljo, da se ohrani mir. Le en edini človek, nemški cesar, je imel 24 ur v rokah usodo vsega sveta. Caillaux izjavlja, da bi se vojna dala preprečiti. Morda bi se to dalo izvršiti, priznavam, toda k temu sta bila potrebna — dva. Zadnjih 10 let je bila Francija vsakih 18 mesecev izpostavljena ugroženju s strani Nemčije. V teh 10 letih so bili živci Evrope docela uničeni. »Oga zadene v tem oziru krivda? Francije gotovo ne!«

== Italijansko - nemške izmišljotine o Črni gori. Graška »Tagespost« je priobčila v petek pod naslovom: »Jugoslovanski »ilemont« do nis iz Rima, v katerem citamo med drugim te-le izmišljotine: »Sedaj, ko se je v Parizu, kakor se čuje, sestavil poseben načrt med srbsko vlado in francoskimi finančniki, kako bi se za večne čase dalo Črno goro izbrisati z zemljevida, je v Italiji zavamanje za to malo deželico postalo še intenzivnejše. Dandanes vemo, da so pod francoskim varstvom vkorčali Srbi v Črno goro in se popolnoma polastili kraljestva. Ves narod Črni gora se je dvignil proti njim. Od Božiča 1918. se divja borba med domačim prebivalstvom in Srbi. Moj črnogorski zaveznik mi zatrjuje, da se

vrši pobor brez prestanka. Če bi valjal so propadli. Rodbina, katerim se je vzel vse, so vrgli v ječo v Podgorici, v Nikšiću in na Cetinju, kjer dobivajo dnevno samo četrtinsko mlača za hrano. Branitelji domovine izvrše raje samomor, kakor da bi ranjeni prišli v srbske roke. Vsi zgodovinski spomeniki so uničeni. Črna gora je danes podobna kupu razvalin.

Telefonska in brzopetna poročila.

PAŠIĆ V BEOGRADU. LDU Beograd, 31. marca. »Politika« poroča, da je dospel v Beograd načelnik jugoslovanske mirovne delegacije v Parizu, Pašić, ki je danes poročal o stanju mirovnih pogajanj. Pašić se udeležil tudi razgovorov o sporazumu med strankami glede koncentracijske vlade.

RUSKI BEGUNCI. LDU Beograd, 31. marca. Presburo javlja, da je prišlo v Jugoslavijo 30.000 ruskih beguncev, ki sta jih vlada in prebivalstvo vsega kraljestva kar naborizajeje sprejela.

IZPREMEMBA V VLADI. LDU Beograd, 31. marca. Regent Aleksander je podpisal ukaz o ostavki trgovskega ministra Stojana Ribarica. Za njegovega naslednika je imenovan minister za pravosodje dr. Momčilo Ninčić. Za ministra za pravosodje je določen dr. Dušan Peleš, član skupine dr. Medakovića.

DANSKA PRED RESNIM VPRAŠANJEM. LDU København, 30. marca. (DKU.) Ministrstvo, ki ga je danes kralj imenoval, je sestavljeno takole: državni minister Liebe, pouk Roosling, notranje Oxholm, bramba Konow, javna dela Monberg, finance Hierl-Hansen, cerkve Hass, trgovina Svenson, Roosling, prevzame tudi ministrstvo za zunanje posle, Oxholm pa resort za poljedelstvo. — Včeraj so imele parlamentarne skupne seje, da se posvetujejo o položaju. So-falnodemokratska stranka objavlja poročila, ki pravi med drugim: V kratkem dobimo volitve. Geslo bo: izvedba demokratske ustave, noveča republike in samo ene zbornice ter nižja starost volilnih upravitelcev na 21 let. V ustavi je treba ustvariti enotnost, da nobena kraljeva samovolja ne more motiti mirnega parlamentarnega razvoja. — Konservativci so soglasno sklenili objaviti proglas, ki med drugim slove: Kralj je apeliral na narod v zmisli svojih ustavnih pravic in v popolnem soglasju s parlamentarnim običajem. — Konservativna stranka pozivlja vse trezne in patriotske meščane, naj se strnejo v obrambo zoper državno nevarno in razkrajajočo gibanje v deželi.

PROTI D' ANNUNZIU. LDU Beograd, 31. marca. Presburo javlja iz Pariza: Kakor poročajo iz Rima, je milanski »Avanti« objavil tri listine, ki obsojajo D' Annunzijevo režim na Reki. Prvi dokument je poziv reških socialistov delavcem vsega sveta, naj osvobodijo mesto D' Annunzijevega despotizma. Druga listina je poročilo socialistične stranke o nasiljih, ki jih D' Annunzio vrši nad reškimi socialisti. Poročilo zahteva od italijanske socialistične stranke, da najenkratigorne intervenira pri italijanski vladi, da odpravi to neznosno stanje. Tretji dokument je odprto pismo reškega župana Italijanom, kjer zahtevajo, da se D' Annunzijevo dobrovoljci zamenijo z redno italijansko vojsko.

ZAUPNICA NITIJU. LDU Rim, 30. marca. (DKU.) Stefani. Zbornica je končala politično debato in izrekla ministrskemu predsedniku Nitiju z 250 proti 195 glasovom zaupanje.

ITALIJA POMAGA NEMČIJU. LDU Berlin, 31. marca. (Dun. kor. ur.) »Berliner Tageblatt« z dne 31. t. m. poroča iz Rima: Pred concem zbornične seje je izjavil ministrski predsednik Nititi, da vlada ne bo vodila nobene reakcionarne politike. Trajne zasedbe Carigrada ne bo trpela. Italija bo vse storila, da pomaga Nemčiji, zakaj brez zdrave Nemčije tudi Evropa sama ne more okrevati. Pri glasovanju so katoliki glasovali za vlado.

ITALIJA IN ALBANIJA. LDU Rim, 31. marca. (Dun. kor. ur. — Brezlično.) »Popolo Romano« poroča, da se Italija zavzema za popolno avtonomijo Albanije.

TRJE IZJEMNI ZAKONI NA ČESKEM. LDU Praga, 31. marca. (ČTU) Narodno skupščino so presenetili včeraj s tremi izjemnimi zakoni: Po prvem zakonu se sodeželi infamno

Ma. Angličji so sicer poslali v Črno goro posebnega odposlanca grofa Salisa, toda njegova tajna poročila niso nikdar dospela v javnost. Črnogorci zahtevajo samo svojo svobodo, ki so jo znali stoletja zmoglavno čuvati. Ne zdi se nam umestno, da bi zavračali te tendencijsne laži.

stanje na Slovaškem do konca leta 1921, drugi zakon odpravlja pisemsko tajnost, po tretjem zakonu pa se vlada pooblašča, popolnoma ustaviti časopise, uvesti preventivno cenzuro in odpraviti društveno in zborovalno pravo.

PLEBISCIT NA TEŠINSKEM. LDU Pariz, 31. marca. (ČTU — Brezlično.) »Journal des Debats« poroča: Tešinsko vprašanje je stopilo v odločilni stadij. Medzavezniška komisija je dokončala svoje delo. Glasovalno pravico dobe vsi prebivalci, ki so 1. januarja 1919 dosegli 20. leto in ki so imeli 1. avgusta 1914 svoje prebivališče v glasovalnem ozemlju, ter osebe, ki so trajno navezane na deželo in ki so bile 1. avgusta 1914 sicer odsotne, pa so služile v katerikoli zavezniški armadi. Volilne liste morajo biti izgotovljene pred 20. aprilom 1920. Glasovalo pa se bo najpozneje 15. maja 1920.

DOGODKI V RUHRSKEM OZEM-LJU. LDU Pariz, 31. marca. (Dun. kor. ur. — Agence Havas.) Ministrski predsednik Millerand je danes dopoldne poslal nemškemu upravni-ku pismo, v katerem veli, da je kontrolna komisija, kateri je poverjeno nadzorstvo pogodbe, izrazila svoje mnenje, da bi bilo vojaško nastopanje v ruhrskem okrožju sedaj nepotrebno in nevarno.

LDU Berlin, 31. marca. (Dun. kor. ur.) »Vossische Zeitung« javlja iz Düsseldorfa: Na zboru funkcionarjev treh socialističnih strank in düsseldorfskih obratnih svetov se je danes naznanilo, da je iz vseh mest rensko-westfalskega industrijskega okraja danes odpotovalo po troje zastopnikov v Münster h konferenci pri zapovedujočem generalu. Zategadelj se je v veliko večino sklenilo, da se splošna stavka še ne prične in da se počaka uspeh zborovanja v Münsteru.

POLOŽAJ V NEMČIJU. LDU Berlin, 31. marca. (DKU.) Sročil se je vršila generalna skupščina revolucionarnih obratnih svetov, ki se je bavila s stališčem proti sedanjemu položaju. Sklenila je, priključiti se splošni stavki in v potrebi posluževati se sabotaže.

VOLITVA NA BOLGARSKEM. LDU Sofija, 31. marca. (DKU.) Bolgarska brzopetna agentura poroča: V nedeljo so bile vsled razpusta sobranja potrebne volitve v zakonodajno skupščino. Po zadnjih dosegljih vesteh je zajamčena nedvomna večina v prid sedanje vlade.

MIR S TURČIJO. LDU Pariz, 31. marca. (Dun. kor. ur. — Brezlično.) Vrhovni svet je včeraj razpravljal o gospodarskih pogojih miru s Turčijo in načeloma sklenil, da naj vsi narodi v delih prejšnje turške države uživajo popolno enakopravnost. Pristanišča se ne bodo niti internacionalizirala, niti postavila pod mednarodno nadzorstvo, marveč bodo dostopna vsem ladjam vseh držav. V nekaterih lukah se ustanove svobodni pasi.

POMOČ AVSTRIJI. LDU Praga, 31. marca. (ČTU) »Češkoslovenska Republika« piše v svoji današnji številki: Po brzopetnih poročilih javlja »Chicago Tribune« iz Londona, da so zavezniški s posebnim poudarkom zahtevali od češkoslovaške, jugoslovanske in romunske vlade, naj takoj pomagajo Avstriji z živili. Kakor doznavamo na pristojnem mestu, moremo izjaviti, da čeho - slovaškemu znanjem ministrstvu ni ničesar znane o takem koraku.

Zagrebski boljševiki pred sodiščem. Kakor smo že poročali se vrši pred vojnim odličem v Zagrebu razprava proti Diamantensteinu in tovarišem, ki s'ransko leto hoteli izvršiti komunistični prevrat v Zagrebu. O zaslišanju Diamantensteina smo že na kratko poročali. V torek je bil zaslišan bivši stotnik Metzger. Metzger je med drugim izpovedal, da je bil v resnici v stikih z Diamantensteinom in da se je z njim razgovarjal o možnosti prevrata v Jugoslaviji. Napram Diamantensteinu

mu je on zastopal stališče, da je delavstvo v Jugoslaviji preslabo, da bi moglo vzporediti revolucijo. Zato bi bilo potreba za stvar pridobiti tudi kmete. V to svrhu pa bi bilo 20 milijonov premalo, ki bi jih baje Madžari poslali v Jugoslavijo. Na ta njegov ugovor je Diamantenstein poudarjal, da pošljejo Madžari v Jugoslavijo samo 100 milijonov, za Italijo pa imajo pripravljene že veliko večje svote. Metzger je zanikal, da bi bil boljševik. Boljševizem ni po njegovem mišljenju ničesar drugega, kakor kulminirano udejstvovanje židovske moči. To je povedal v obraz tudi Diamantensteinu, ki je bil vsled tega silno užaljen. Da se je Diamantenstein v resnici pripravljaj na neko oboroženo akcijo, je gotova stvar. Vprašanje na je, ako bi se mu bila stvar posrečila. Od njega — Metzgerja — je zahteval 80 podčastnikov »izvezbanih v jurisanju«. Gotovo je, da bi mu ti podčastniki ne zadostovali, da izvrši nameravani preobrat, v sprico izvršne organizacije in hrabrosti srbske vojske. Res je, da mu je D. vročil skupaj okrog 2300 K, toda ta denar je dobil od Matuzovića iz Pešte, kateremu je izročil papirje madžarskega vojnega posojila v vrednosti 4500 K s prošnjo, da jih v Pešti proda in njemu pošlje denar. Od vsega, kar se mu očita, je istinito samo to, da je bil osebno znan z bivšim cesarjem Karlom. Nato je bil Metzger konfrontiran z Diamantensteinom. Prišlo je do burnega prizora. Metzger je kričal na Diamantensteina, da je »šuft« in lažnik in da bi prav tako izdal Jugoslavijo, kakor sedaj izdaja svoje tovariše. Diamantenstein je ostal miren in znova izjavil, da je vse istina, kar je pri zaslišanju izpovedal. Nato je bil zaslišan narednik Stevo Kopčinović, ki je imel ključ od skladišča, kjer je bilo shranjenih 38 strojin. Kopčinović je izjavil, da je popolnoma nedolžen in da si je Diamantenstein vse izmislil, kar je izpovedal. Izjavil je, da je Diamantenstein navaden »agent provokateur«, češ, da je Diamantenstein nekoč v prepiru z obtoženim Pupavcem odkrito priznal, da bo po glavni razpravi dobil od ministra notranjih del Svetozara Pribičevića 10.000 dinarjev. Kapetana Metzgerja je poznal že pred vojno, po prevratu pa ga je često posecal, ker mu je nosil njegovo perilo k perici. Pri konfrontaciji z Diamantensteinom se je doigral isti prizor kakor pri Metzgerju. Razprava je bila na to prekinjena in se je nadaljevala v torek.

Dnevne vesti.

v Ljubljani, 1. aprila 1920.

== Celovčani za Jugoslavijo. Nedavno tega so bili v Celovcu veliki kravali zaradi prehrane. Ljudstvo je demonstriralo pred magistratom in zahtevalo, da se preskrbi mesto z zadostno množino najpotrebnejših živil. Posebna deputacija se je oglasila tudi pri mednarodni zavezniški komisiji v Celovcu ter jo prosila, da naj zastavi svoj vpliv v to, da bo celovsko mesto dobilo živež, ker je pomanjkanje življenjskih potrebščin v mestu tako veliko, da ni izključeno, da izbruhnejo nemiri. Deputacija je mednarodni komisiji celo izjavila, da bi pretežna večina celovškega prebivalstva ne imela nič proti temu, ako zasedejo Celovec jugoslovanske čete, ker se zaveda, da bi v tem slučaju bila prehrana celovškega mesta zagotovljena. Tudi v raznih drugih krajih glasovale cone B je opažati močan preokret v razpoloženju napram Jugoslaviji. Zdi se, da bodo celo razne nemške občine v tej coni pri plebiscitu glasovale za pripadnost kosednemu jugoslovanskemu kraljestvu. Zlasti med kmetskimi prebivalstvom se vedno bolj širi prepričanje, da je tudi za nemški del Koroske edina rešitev pred gospodarskim propadom združitve z Jugoslavijo.

== Ali se vračamo v predvojne čase? Nedavno tega je imela demokratska stranka shod v Mariboru. Iste dni je bil misijon v Močah Demokratski shod je izbral ondodni misijonar v to, da je na nečuvnen način ščeval ljudstvo proti temu shodu. Na prižnici je grmel proti shodu takole: »Ne bo pokopan v blagoslovljeni zemlji in ne bo opravljen duhovnik molitev ob rakvi tistega, ki se udeležil mariborskega demokratskega shoda.« Menili smo, da se bo naša duhovščina v spremenjenih časih toliko spametovala, da ne bo več zlorabljala prižnice v politične namene tako, kakor pred vojno v pokonji Avstriji. Vidimo, da smo se v tem ozira motili. Nekateri zagrizeni klerikalni petelinji še vedno mislijo, da žive v Avstriji, kjer je bil klerikalizem adut. Bojimo se, da se bodo skoro prepričali, da se v Jugoslaviji z ničemer bolj ne škoduje verski kler: kakor s

klerikalnim celotizmom, ker se s tem samo vzbujajo odpor in pripravljajo za kulturno borbo.

— Kaj ve povedati »Cilijer Zeitung«. V glasilu celjskih Nemcev čitamo: »Naš beogradski korespondent nam sporoča, da se delajo na Hrvaškem in v Sloveniji mrzlične priprave za poset prestolonaslednika regenta, ki ga pričakujejo v najkrajšem času. Nadejamo se, da si bo prestolonaslednik pri tem vzel priliko, da se pouči o željah in pritožbah nemškega naroda v slovenski državi.« Nam ni ničesar znanega o »mrzličnih pripravah« za poset prestolonaslednika regenta, ker poset uradno še sploh ni določen.

— Komentar k protestnemu shodu akademске omladine v Ljubljani. Velikonočne počitnice! Kdo ne bi prihitel iz gladnega tujeja mesta, »strašnega Babilona«, brez luči, železnice, hrane in obleke, v gorak ob jem domovine ob Savi? Prišli smo domov, da si vzamemo hrane za novo, daljno pot, toda vladna nam je prepovedala vsak izvoz. Živil ni. Naj bogatejša zemlja v Srednji Evropi, o kateri sanjajo gladni dunajski otroci, pa je brez živil. Izvozili so jih verjetno in tihotapci in si napolnili žepce. Ti pa, omladina, ki si nabirala zaklade uma po svetu, da rodijo domovini stoteren sad, ostanete gladna in trudna na cesti? Dovolj je prošnji, dovolj obljub in čakanja. Omladini ne preostaja drugega, nego da pikčice javnosti na pomoč. Tei javnosti hoče povedati, da je lačna, da zahteva primerne podpore od vlade, ker se zaveda, da bo dela domovini stokrat nazaj, kar je prejela. Jugoslovanska akademška omladina se ponuja vladam, da jo dolgo časa, da jim pomaga omemorirati neredne pri transportih in izločiti tihotapce iz svojih vrst, da jim pomaga pravično razdeliti podpore in enakomerno in celo oskrbovati menze z živili. Pokazala je najboljšo voljo, da bi s čim manjšim trudom in žrtvami dosegla kar največji uspeh. Organizirala se je v »Podpornih društvih«, ki si sama vodijo menze in akademске dome, centralizirala se je v »Ekonomskega Saveza«, da olajša vladni poslovanje. Našla pa je na kompetentnih mestih v Beogradu zalibog samo nezamevanje, pri finančnih ministrih grobe besede, pri dijaštvu naklonjenih državnih funkcionarjih pa skomizganje z rameni. Nima jo moči. Radi tega protestna skupščina v Ljubljani. Prva je, — a upamo, da nam pomorejo po celi državi vsi oni, ki so mnenja, da je treba dati svoji omladini preje kruha, nego našim državnim sosedom na zapadu in severu. Upamo, da se odzovejo vsi tovariši po državi, naj jim gre dobro ali slabo, da se odzovejo naši starši, da se odzovejo oni očeti, ki tudi mislijo, kajda poslati svoje sinove in hčere študirat, da se odzove končno vsa naša javnost, ki ima srce in razum. Sram nas je bilo protestirati, sram nas je bilo n. pr. povedati Nemcem, da smo lačni, bali smo se ironičnega nasmeha. Toda danes, da rešimo svojo bodočnost, nas ni več sram!

— Promocija. Dne 24. marca je promoviral na zagrebški univerzi doktorjem prava gosp. Ivo E. s. — Imenovanje vojaškega škofa. Na predlog zagrebskega nadškofa je papež Benedikt XV. imenoval za generalnega vojnega vikarja pri jugoslovenski vojski g. Ferd. Rožiča. — Razstava planinskih slik v Jakopičevem paviljonu »Tivoli« je odprta od 10. do 12. ure in od 2. do 5. ure popoldne. — Zvišanje cen tiskovin. Vsled še vedno naraščajoče druginje so lastniki tiskarn v Sloveniji zvišali svojemu pomočništvu plače za 40%. Ker se tudi cene papirja in vseh drugih potrebščin ne prestano v zadnjem času kar za ogromne odstotke dvigajo, so tiskarne prisiljene cene za vse tiskovine današnjim razmeram primerno zvišati. Z ozirom na to se v bodoče dela po napred obveznih cenah ne morejo sprejemati. — Društvo tiskarjev v Sloveniji. — A. Slatnar, t. predstnik. — Zamenjava bankovcev se bo izvrševala od včeraj 15. t. m. So pa nekateri, ki bodo še zadnji dan šikanirali trgovce, gostilničarje in druge obrtnike s stariimi bankovci. Kdaj naj potem trgovci i. dr. zamenjajo ta denar, da ne bodo na škodi? Prosimo torej, da izda vlada odlok, da ni nihče razen uradov, kjer zamenjujejo star denar, primoran, rečimo od 10. t. m. dalje sprejemati starih bankovcev v plačilo. — Vojaško zelaševanje. Mladenci rojstnih letnikov 1901 in 1902 imajo se radi vojaške razvidnosti zelaševati v dneh od 6. do 14. aprila 1920 v uradnih urah v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu«. Podrobnosti so razvidne iz razglašev, ki so nabiti po mestu in pa na mestni deski. — Poziv vpojenecem Južne železnice. Vsi trpeč vpojenecem, trva-

liidi in vdove Južne železnice se pozivljajo dne 5. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v Mestni dom Vrši se ho kratek sestanek v veliki dvorani in dolžnost vsakega posameznika je, da se ga udeleži. Obvesti naj se vse trpeče osebe pravčasno ter se pričakuje, da se sestanemo vsi do zadnjega, kakor tudi vsi železniški invalidi. Mi smo edini na »vetu, ki ne dobimo draginskih doklad! Ore se za naš obstanek, da si ohranimo življenje, ali pa poginemo od lakote.

— Posnemajte! Glas. društvo v Zagorju ob Savi je napravilo ob priliki koncerta 21. marca kot proslavo 50letnice S. Jenkove smrti (1869—1919) velikodušen dar 36 K 30 v in 10 dinarjev v prid Jugoslov. Matici. — Darovalcem najbrž nejsja hvale!

— Iz Mengša nam pišejo: Pred par dnevi smo brali v slovenskih časopisih o strahoviti drugini na Dunaju, kjer stane hlebček črnega kruha v težji od 1 kg 26 dkg celih 7 kron. Pri nas imamo sicer kljub splošnem pomankanju živil še vedno bel kruh, ali, da se preveč ne ločimo od Nemške Avstrije, nam ga tudi primerno drago zaračunajo. Pri peku F. T. na primer se dobi za 2 kroni štručka, težka celih, reci in beri: devetdeset gramov. Tudi drugod ni dosti bolje. Ljubljanski peki so bili oblastveno zasledovani, ker so pekli premajhen kruh. Ali bi ne bilo tudi po deželi treba malo kontrole, zlasti v industrijskih krajih, kjer je mnogo delavstva z manjšimi dohodki in katerega velik del je nezaposlen?

— Labud. Kljub prepovedi izvoza iz naše države gredo preko Labuda redno transporti 80 konj v Nemško Avstrijo. Večinoma ima dovoljenje neki gostilničar v Sl. Gradcu, ki je bil zvest pristaš nemškega naroda. Ako pa domači Korošec prosi za kako dovoljenje, se mu ne podeli nobene pravice, tudi če bi se dokazalo, da gre za obče gospodarske koristi. Ljudje vale krivdo na okrajno glavarstvo v Slov. Gradcu ter ne morejo videti potrebe, da bi spadal Labud tudi pod to glavarstvo.

— Pliherk. Pridno se vrisujejo v soc. dem. stranko pri nas vsi nemurji, največji priganjaci k vojski in zasramovalci slovenskega delavca in kmeta. Če si v vojnem času stopil v katerikoli lokal pri nas, povsod si slišal samo zasramovanje Slovanov v obče in »hindišarjeve« roseeje. Sedaj se nadaljuje isto, kar se je delalo prej pod nemškimi okupacijskimi krinko v socialnem »kratkim« vrstah. Pošteno misleči socialni demokrati se s studom obračajo od svojih najnovjših pristažev.

— Številne žepne tatvine na Vodnikovem trgu. Vsak tržni dan se brez izjeme ponavljajo na Vodnikovem trgu številne žepne tatvine: izsleditev storilcev je bila vselej brezuspešna, kljub temu, da so opazovali množico in sumljive elemente detektiv. Na verašnji trg je bil velik naval. Zlasti okoli kmetice - prodajalk mleka, smetane in masla je bila velikanska gneča. Takoj v ranih urah so začeli »žeparji« operirati ter so izvršili okoli deset žepnih tatvin. Detektiv pa so imeli srečo. Tri »žeparje« so zasačili in sli flagranti, ravno ko so segali in izmikali denarnice. — Pojavila se je organizirana družba žepnih tatov, ki je prišla iz Preslavcev pri Čakovcu v Medumurju v Ljubljano »kupovat platno«. Prvi je bil zasačen posestnik, 50letni Ehrenreich Gjuro. Z njim so tekotom včerajšnjega dneva aretirali še njegove sokrivce: Ano Mravzovič, Franceta Dešana, Kato Mihalič in Eno Leček, vse iz Preslavcev. Pri njih so našli tudi več finih, dragocenih denarnic, iz česar je razvidno, da so bili omenjeni »žeparji« po poklicu. — Aretriran je bil tudi neki realec in slednjič samostojni žepar Osman Majetič. Bosanec. — Izmaknili so vsi okoli 2000 K.

— Boj s tihotapci z žalosnim koncem. V noči od pretekle srede na četrtek je prišlo do boja med tihotapci in orožniki za Blešcem med Poljansko in Selško dolino blizu demarkacijske črte. Na paznji se nahajajoča orožniška patrulja iz Zaliloga zasliši več ljudi, ki so gnaši s seboj konja. Ko jih ustavi orožnik z besedami: »Stol, kdo in kaj ste!« so pričeli takoj na orožnike streljati iz samokresov in jim metati cementni prah v obraz, da bi jih oslepili. Orožniki so se toliko umaknili, da so mogli nazaj streljati ter so s prvimi strelji ustrelili enega izmed tihotapcev. Drugi so pobegnili, pustivši konja na mestu. Kakor se domneva, je moral biti še eden ubit. Vsega skupaj je padlo okrog 40 streliv. Ustreljeni je 30letni Jurij T. trdnega in premožnega kmeta sin iz Gor. Zetina, občina Javorje. Bil je takoj mrtel, prestreljen je skozi srce. Bil je jako samozvesten fant s domišljavimi, klerikalno zmehanimi, nekoliko blediščevimi nazor. Opazno je imel vojaško bodalo in navezano vrsto s cementnim prahom. Prišlo se je med ljudmi pravo rokovalstvo. Mislimo, da bi ta, če ne vsega, pa veliko lahko storili duhovniki, posebno zdej o velikonočnem času, ko bi opustili druge politične naloge in odvisili ljudi

od grde in tako razpasle razvade, ki se kaže v neljuzni samopasnosti po denarju in brezdelju. Iz tega sveda, največja nemoralnost, posebno med mlado mladijo. — Dodatno se nam še poroča, da je bilo udeležanih šest oseb, za katere se je že izvedelo. Dva sta iz zasedenega ozemlja, štiri so bili iz Gornje Zetine iz dveh hiš po dva brata, a vsi štiri se pišejo T. Dva od njih, brata ustreljenega, ki je na tudi prestreljen skozi stegno in še ena ga so že aretirali, a eden je pobegnil s onima iz zasedenega ozemlja. Baje, kakor ta dva pripovedujeta, je bil še eden ranjen v spodnji del noge, imeti na niso cementa, ampak živo apno v žepih, kar je jako nevarno, tako, da menda ta, ki dobi apno v oči, popolnoma oslepi za vedno, ali mu pa pokvari oči. Upamo, da bo ta žalostni slučaj spametoval druge, da opuste grdo razpaslo razvado tihotapstva.

— Ogrski cigani - godci kot cestni napadniki. Snoch okrog desetih je prihrumelo kakih pet ogrskih ciganov - godcev iz neke kavarne na Starem trgu za nekim odhajajočim gostom. V hipu so ga obkolili in navallili nanj tiho, skoro brez besede. Za reveža se je zavzelo mimoidoče občinstvo, ki je z naglim nastopom preprečilo kakšen majhen ubojček. Ti cigani igrajo v kavarni sredi Ljubljane in javno napadajo pasante na cesti. To so razmere, ki kriče do neba! Zakaj se jim izdaja dovoljenje za godbo? Treba bi bilo nemudoma jih izgnati.

Kultura.

— »Žongler naše linbe gospode« je včeraj v prvem dejanju izvajal nekoliko neuglajeno; pozanje pa je dobila predstava izrazitejšo obliko in zlasti končno dejanje je vplivalo tako z mehko religiozno glasbo kakor s slogovito scenično ubranostjo. Pod vodstvom gospoda ravnatelja Rukavine so posebno gospodje Stepniowski, Levlar in Rumpel skupno z orkestrom celotni uprizoritvi pripomogli do običajnega lepega uspeha.

— Godalni kvartet Zlka bo na komornem večeru, v torek 6. aprila v Narodnem domu izvajal dve deli Čajkovskija in Dvořaka. Poleg teh je navzopred tudi bajnolepa Sindigova serenada op. 92 za 2 gosli in klavir. Klavirski part igra g. Janko Ravnik, prof. jugoslov. konservatorija. — Torkov komorni večer bo pomembnega dogodek v našem glasilnem življenju in zasluži največjo pozornost. Priporočamo toplo občinstvu, da pridno seže po vstopnicah. Prodaja jih trafisa Dolenc v Prešernovi ulici.

Vsebinske druge številke »Ljubljanskega Zvonca«: Vojleslav Molč: »Pismo v domovino.« — Rad. Peterlin - Petruška: »Ore.« — Ivo Sorli: »Osepa Silvija.« — Franjo Rož: »Naše jutro.« — Ivan Zorec: »Peruzzi.« — Janko Glaser: Iz cikla »Tla.« — Milan Fabjančič: »Zlatnik.« — Fran. Trautnik: »Aforizmi o umetnosti.« — Janko Samec: »Sfinga.« — Marija Kmetova: »Brez tal.« — Miran Jarc: »Drevo ob vodi.« — Fran. Govekar: »Zabota.« — Stanko Kosovel: »Sibitski motiv.« — Kaljžavna poročila: Ante Debeljak: Sonce in senca. (Miran Jarc.) — Stritarjeva antologija. (J. A. G.) — Bežek Viktor: Splošno ukolovje z umoslovnim uvodom. (J. K.) — Tagore Rabindranath: Rastoci mesec. (Marija Kmetova.) — Fran. Erjavce: Za staro pravdo. (Vladimir Levstik.) — Kronika: Institut d' études Slaves. — Naša literarna propaganda v inozemstvu. — Nove knjige.

Sokolstvo.

Prvi delni zlet Sokolskega Saveza Srbov, Hrvatov in Slovencev dne 29. avgusta 1920 v Mariboru. Sokolski Savez Srbov, Hrvatov in Slovencev priredi o priliki letošnje glavne skupščine v Mariboru, dne 29. avgusta prvi delni sokolski zlet. Glavna skupščina Saveza se vrši dan po zletu.

Za društvo za zgradbo Sokolskega doma Sokoli L. se je nabralo ob priliki godovanja pri g. Josipu Turku 500 kron. — Srčna hvale!

Društvene vesti in prireditve.

Prvo splošno društvo jugoslovanskih vpojenecov s sedežem v Ljubljani vabi vpojenecem novomeškega območja k ustanovitvi podružnice, ki bo dne 5. aprila t. l. ob 2. dopoldne v Skalnem vrhu hiš št. 226 v Novem mestu. — Predsednik: Bole.

Pri Sv. Križu pri Kostanjevici se je ustanovilo pod vodstvom gospoda Gradlana iz Kostanjevice pevsko društvo. Pri glasilo se je 10 nad članov s prav dobrimi glasovi. Tudi Sokol se je zopet odvil in redno telovadi vsak teden dvakrat. Namerala se prirediti vsaki velika slavnost s javno telovadbo in potekom.

Jugoslovansko transportno društvo Schenker & Co.

Trgovski položaj našega občinstva na naroda i njegovo obdobjanje v jedinstven državi, koja je kao samostalna ekonomski celina opućena da zadovoljuje izravne privredne vase s celinom svetom, traže novo transportno organizacije mo-

dunarodnog karaktera, koje bi omogućile brzo, ekonomsko i lako vršenje saobraćaja s drugim narodima. Vodeći računa o toj potrebi stupila je Hrvatska zemaljska banka d. d. u dodac s velikim transportnim preduzećima Austrije, Engleske, Američke Unije i Švajcarske, sve vezama čuvane bočice transportne ustanove svjetske tvrtke Schenker & Co., da osnuje u Zagrebu Jugoslovansko transportno društvo. Tako je stvorena osnovka za transportne poduzeće, koje će razgranjenom mrežom transportnih ustanova povezati naš trgovački svijet s inostranstvom i omogućiti transport uvoznih i izvoznih artikala na sve strane i sa svih strana. Sporazumno sa svim interesima održana je dne 27. marta o. g. osnovna glavna skupščina novoga društva, koje je utemeljeno s dioničkom glavnicom od 9.000.000 K, od kojega je iznosa zaključena predhodna emisija od 3.000.000 K. Glavna je skupščina izabrala u ravnateljstvo sljedeću gg.: Danila Dimovica, kr. javnog bilježnika i narodnog poslanika kao predsjednika; D. Noškasa kao glavnog ravnatelja; Ralph Butler-a iz Londona, Dušana Plavšića, zamjenika nadravnatelja Hrvatske zemaljske banke d. d.; Edu Markovića, ravnatelja Hrvatske zemaljske banke d. d.; Mirka Herrmanna, veletrgovca iz Osijeka; Inžinira Matu Schellera nadinspektira Južne železnice u Ljubljani; Alberta Bonetića, veletrgovca na Rijeci i Rudolfa Pilza, ravnatelja Hrvatske zemaljske banke d. d. podružnice u Beogradu, a u nadzorni odbor gg.: Janka Zimmermanna, veletrgovca iz Zagreba kao pročelnika; Miroslava

Wellera, prokurista Hrvatske zemaljske banke d. d.; J. B. Dentcha, ravnatelja Hrvatskog dioničkog društva za trgovinu u Zagrebu, i Alberta Hoyerera, ravnatelja Hrv. - slav. Gospodarskog društva u Zagrebu.

Jugoslovansko transportno društvo preuzelo je svojim osnutkom sljedeće poslovnice kao svoje podružnice: otpremnički posao A. Maity nasli. u Mariboru te bivše filijale londonske tvrtke Schenker & Co. u Beogradu i Solunu. Ujedno je preuzelo rečeno društvo ispostave u Splitu, Logatcu i Sisku, što su ih predhodno osnivali pred konstituiranjem podigli, pa prema tome Jugoslovansko transportno društvo društvo Schenker & Co. raspolaže već sad razgranjenom mrežom svojih poslovnica na našem teritoriju.

Na taj način Jugoslovansko transportno društvo društvo Schenker & Co. već na početku svojega rada bit će kadro, da zadovolji sve potrebe našega poslovnog svijeta. Sa širokim programom naših posebnih prilika, a koristeći svojim vezama u svijetu moći će ono odmah da zahvati punom parom u rad, da pokoristi svojim poslovnim prijateljima, olakšavajući im transport u domovini i inostranstvu.

Prva sljednica ravnateljstva Jugoslovanskog transportnog dioničkog društva Schenker & Co imenovala je svojim glavnim ravnateljem g. D. Noškasa, dosadašnjega direktora Bosansko - hercegova. otpremnog i trgovačkog d. d. u Sarajevu.

2432

Najnovija poročila.

ZVEZA MED ROMUNIJU, POLJSKO, ČEHOSLOVAŠKO, JUGOSLAVIJO I GRŠKO.

LDU. Washington. 31. marca. (DKU. — Brežičko.) Associated Press javlja iz Bukarešte, da pripravlja Take Jonescu zvezo med Romunijo, Poljsko, Čehoslovaško, Jugoslavijo in Grško.

SESTANEK V SAN REMU.

Pariz, 30. marca. Z ozirom na nevarnost, da izbruhne v Angliji rudarski in železničarski štrajk, se računa s tem, da se prično medzvezniške konference v San Remu še le 21. ali 22. aprila.

MADŽARSKO V MEDJENARODNOJ VARNOSTI JANSKO POMO.

Trst, 31. marca. »Il Piccolo« priobčuje dolga brzojavka iz Budimpešte, v kateri se naglašja med drugimi: »Madžarski politični krogi se nadejajo, da bo Italija posredovala njim v korist in da se ji bo posrečilo spreminiti marsikatero določbo mirovnih pogojev, ki jih je mirovna konferenca naložila Madžarski. List navede članek »Az Ujzaga«, ki piše med drugim: »Mogoče je, da je bilo vprašanje dravske doline za predsednika italijanske mirovne delegacije samo taktično vprašanje, toda na drugi strani pa ni taktično vprašanje mednarodna politična konstelacija, ki z ozirom na nevarnost, ki grozi s strani velike Jugoslavije, sili Italijo, da se orientira napram Madžarski. Sodiimo, da je ta korak Italije velike važnosti, ker ga je Italija napravila v svojem lastnem interesu. V vsakem slučaju imamo med zavezniškimi državami enega prijatelja, ki nam je tovariš v razočaranju: Italijo. Za nas je to velik dobiček, da, odločilni dobiček.« List »Virišad« piše: »Italija je izšla iz vojne kot zmagovalka. To-

da italijanska nacionalistična politika ni izvajala vsega tega, s čimer je računala. Še italijanski ni računai samo s priklonitvijo Trentina, Istre, Reke, Trsta, Boljana, Merana in Gorice k Italiji, marveč je sanjal tudi o okupaciji dalmatinske in albanske obali. Zato besedo, zahteval je ves Jadran. Jadran bi bil postal italijanski morje. Toda zavezniški so urvali težnje srbskega naroda in so prisodili jadransko pristanišča Veliki Jugoslaviji. Italija mora forej deliti Jadran z Jugoslavijo. Zato se lahko trdi, da so Italijani izgubili vojno. Italijanska politika sedaj skuša oslabiti jugoslovanskega tekmeča in isto v to svojho zaveznikov, in kot zaveznik prihaja tu v prvi vrsti v postavo Madžarska.

PAPEŽ PROTI KATOLIŠKIM BOLJŠEVIKOM.

Rim, 30. marca. Kakor je znano, so na shodu katoliške stranke v Bergamu, kateremu je predsedoval poslanec Miglioni, sklenili poslati Ljenuju brzojaven pozdrav. Papež za Benedikta je ta dogodek silno ozlovoljil. Sv. Oče je poslal posebnega delegata k vodstvu katoliške stranke, da izrazi stranki svojo nevoljo in nezadovoljnost z dogodkom v Bergamu. Papežev delegat je naglašal, da je naloga poslancev katoliške ljudske stranke, da delajo na to, da se prepreči v državni kaotične razmere, ki ogrožajo mič manj katoliško celkev, kakor državo samo.

ZA VOJNE SIROTE.

LDU. Beograd, 31. marca. Ministrski svet je odobril kredit 15 milijonov dinarjev za podporo in ustanavljanje zavetišč za vojne sirote. Najprvo se bodo taki domovi ustanovili v krajih, ki so vsled vojne največ trpeli.

Gospodarske vesti.

Novo podjetje v jugoslovanskih rokah. Doznavamo, da je tvrdka Krmpotić iz Pulja kupila sekvestrirano tvornico kartona Aleksandra Nagola na Viru pri Domalah (pošta Dob pri Ljubljani) in da je ministrstvo za trgovino in industrijo odobrilo tozadevno pogodbo. Tvrdka Josip Krmpotić, ki je prevzel in ki bo odslej vodila tovarno za kartonažo in za papirne izdelke, je obratovila 22 let v Pulju ter je bila zlasti na Primorskem dobro znana. Vsled razmer, nastalih iz italijanske okupacije, je morala obustaviti poslovanje in se preseliti v Jugoslavijo. Tovarna sprejema naročila samo na debelo ter izdeluje iz lepene raznovrstne škatlice n. pr. za perilo, cikorijo, cigarete, tobak, klobuke, lekarničarje, piškote, nadalje žolske torbice in sploh vse v kartonažo stroko spadajoče izdelke. Tvrdka ima svojo obratno-posredovalno poslovalnico v Ljubljani, Mestni trg št. 6, pritičje, začasni vhod skozi vežo, levo. (Uradno ure od 9.—12 in od 15.—17.) 2429

— g Kmetije in posestniki, pozor! V Prekmurju se nahaja večje število (več tisoč) prvovrstnih, a brezposelnih poljskih delavcev, ki so hodili doslej čez polje delat na različna veleposrestva po Ogrskem. Vsled izpremenjenih političnih razmer je pa to sedaj onemogočeno in prekmursko prebivalstvo živi vlad tega v veliki bedi. Podpisani urad za to pozivlja vse večje posestnike, ki bi potrebovali čez polje stalnih poljskih delavcev in poslov, da se obrnejo ustno ali pismeno na eno izmed podružnic »Državne posredovalnice za delo«, ki se nahajajo sedaj v Ljubljani, Mariboru in v Strinju pri Ptuj in ki jim bodo te delavce in poele rade volje posredovale. Javiti je priključno

plačo in pa koliko časa jih bodo lahko zaposlili. — Državna posredovalnica za delo. — Osrednji urad v Ljubljani.

Aprovizacija.

Legitimacije za meso od Vnovčevalnice. Za javne nameščence, ki imajo pravico prejemati meso v mesnici »Vnovčevalnice za živino in mast« na Sv. Janko na nabrežju, se izdajo nove legitimacije, po katerih naj pridejo upravljavci v petek dne 2. aprila v sledečem redu: Od 9.—11. črka A (primke) do vstevši črke G od 10.—11. črka H do vstevši črke K od 11. do 12. od črke L do vstevši črke O, od 12. do 1. opoldne od črke P do vstevši črke S, od 1. do 2. popoldne od črke S do 2. Zamudniki pridejo v soboto, dne 3. aprila od 9. dopoldne naprej na vrsto. — Vsakdo naj se izkaže z dosedanjim legitimacijo ali z legitimacijo urada, kjer je nastavljen. — Po legitimaciji pride lahko vsak član družine ali tudi posel. — Legitimacije se izdajajo v pisarni Vnovčevalnice, Krekov trg št. 10 (Mahrova hiša) in nadstropje po hodniku na desno.

Polzuedbe.

— Izgubljeno. Dne 31. marca dopodne okoli 10. ure se je izgubila rujava denarnica z K 200 in železniško legitimacijo. Prosi se da naj jo odda proti nagradi na uro. našega lista.

— Iznajila se je 12. t. m. od ravnateljstva policije do sodnijskih soporova avta 40.000 K. Posten najditelj naj odda svojo proti dobri nagradi v našem upravitelstvu.

Glavni urednik: Rado Pastoelemler
Odgovorni urednik: Božidar Vadeh

Kupi se 200 do 300 stonskih steklenic. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjeva 5. 2388

Napredaj bilijard dobro ohranjen; napredaj bilijard, slov: Josip Drasković, Slovenji Gradec 2337

Prodajalca dobro izvežbana v trgov. prodajalca, z mešaním blagom, starejša moč, se sprejme takoj pri J. Modicu v Novi vasi pri Raku. 2338

Pisalni stroj ameriškega sistema, komaj rabljen, znamke The Fox, se prodaja. Kliment, Dalmatinova ulica 10. II. nadst. 2333

Lipove blode, dobelost od 18 cm, suhe, kupi Regovec & Komp. Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 31. 2328

Kupi se polnojarmentik (Vollgatter). Ponudbe z natančnim popisom in ceno na „Impex“ Kreckov trg 10, Ljubljana. 2023

Čebulček, grahara in grah se dobi najceneje in najboljše v trgovini s semeni Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ul. 12. 2131

Prodajalca enonadstropno hišo z velikim dvoriščem in velikim vrtom (14 strank) na prometni Tržaški cesti v Mariboru. 2344

Vajenec, za posebno fino mehnično stroko se takoj sprejme. The Rex Co, Ljubljana, Gradišče 10. 2331

Semena za vrt kakor petr. šilj, solatna pesa, majaron, cvetlice v najlepši izbiri na debelo in drobno priporoča Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12. 2364

Kupim večje količine na vagon: jelo, ve deske, material (gradja), late, kolje za vinograde, apno, oglje in plam najvišje cene. Ponudbe pod Vladimir Ivkov, Stapar, (Vojvodina). 2260

Kavčuk za zobarje (Zahnkautschuk) „Alston Brand“ ponuja Gummiimport M. J. Nerat, Maribor, Gosposka ulica 58. 2280

Prodajalca enonadstropna hiša pod Ljubelom na Koroskem. V hiši se nahaja gostilna z inventarjem, vrtom in gozd. Natančna pojasnila se dobe v Sp. Jiški Jernejeva cesta 50. 2330

Poslen blapet, vajen vsega kmetijskega stroka, dela, trezen in zanesljiv, dobi stalno službo blizu Ljubljane. Oskrba v hiši. Sprejme se tudi ženska vajena vsega dela na polju in pri živini. Naslov pove upravištvu Slovenskega Naroda. 2266

Prazna soba se išče za takoj ali za mesec majnik. Cenjene ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod šifro „Prazna soba/2435“. 2335

Ženitna ponudba!

Vsed pomankanja znanja se želi seznaniti v svrhu ženitve 30 letni državni uradnik s 100.000 kron premoženja in 36.000 K stalnimi letnimi dohodki z 20 do 30 letno gospojo z najmanj 200.000 kron premoženja. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Dom in Svet/2426“. 2426

Vzgojiteljica se išče za Ljubljano k trem otrokom, ki obiskujejo ljudsko šolo. Reflektira se samo na tako, ki je zmožna nadzorovati otroke pri nalogah, ter je redoljubna in sama dobro vzgojena. Naslov v uprav. Slov. Naroda. 2430

Išče se za takojšnji nastop lesni strokovnjak

eventuelno čvrst upokojen gozdni uradnik za nakup lesa. Ponudbe pod: Trboveljska premogokopna družba oddelek za les. Ljubljana, Knafljeva ul. 13. 2430

10 boljših pleskarših pomočnikov kakor tudi 4 vajenci se sprejmejo v trajno delo; vpraša se pri Josip Jugu, pleskarskem mojstru, Rimska cesta 16. 2431

Hiša dvonadstropna, nova, ob glavni cesti v Spodnji Šiški, se prodaja. Pripravna je tudi za kakšno obrt. Več se polizve na Glincih 213. 2269

- Muhe - kratkočasne zgodbe, spisal Blaž Pahla Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštno K 850. Na roca se v 2269

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Zajamčeno pristno spodnještajersko vino belo in rdeče, letnik 1919, nudi na vagon po ceni od K 14— naprej št. Mleša, Gaberšek, Poljane. 2419

Ameriško pisarniško pohištvo (brat) prvovrstna izvedba, dobavljiva v večjih množinah A. Grahlich, Wien III, Kollergasse 16. Telegr. Arma Wien. 2420

Klijaviljari in rezbarji se takoj sprejmejo. „Bistra“ tovarna in lesa ind. d. s. a. z. v Domžalah. 2421

Izvežer za stavbe in stroje, z dveletno prakso pri nekem podjetju za stavbo mlarov in turbin, vešč češkega in nemškega jezika, želi službe v Jugoslaviji. Pojasnila daje: Rudolf Simonček, trgovec v Hradniku. 2371

Vina (50 hektar) samo prvovrstna ima se oddati Brata Petriček, vinogradnik, Celje-Lince. 2367

Daljnogled (triedr) s 6—12X povečavo, kupim. Trnovska ulica št. 7, I. nadst. Od 1.—4. 2411

Prodajalca krasna skoro nova svetla moderna spalna oprava. Star trg 22/1. 2408

Dehlica, večja slovenskega in nemškega jezika, se išče k triletnemu otroku na deželo. Naslov pove upravištvu Slov. Naroda. 2423

Hiša se zamenja v ljubljanski okolici za posestvo ali goštilno. Nahaja se deset minut od južnega kolodvora, ima velik vrt in klet. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 2424

Gospodična išče mesečno sobo s hrano. Ponudbe na upravištvu Slov. Naroda pod „Učiteljica 2425“. 2422

Odda se pod zelo ugodnimi pogoji v novonastavljenem odličnem domu v Mariboru v najem

restavracija in kavarna. Pismene ponudbe do 10. aprila na adjutanturo 45. pešpolka, Maribor kjer se tudi dobe potrebna pojasnila. 2422

Narodna knjigarna v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

priloga

kancelijski, konceptni, dokumentni, pisemski, ovtisni in barvani papir

Razete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaga šolskih zvezkov.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor vseh pisarniških potrebščin, svizčnikov, peres, poročnikov, radirk, kamusov, tablic, črnih itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice pokrajinske, umetniške in humoristične i. t. d.

Albumi za slike in dopisnice.

Poezijske knjige.

Okvirčki za razglednice in slike.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Noteti in tiskalnik.

Bakreni vitriol (Bismarck) dobavljiva točno M. Goldberger & Co., Wien III, Untere Viadrutsk. 16. Telegramm-Adress „Bismarck“ Wien. 2419

Bakreno raztopilno

Trgovina na Bledu.

Razpis. Mestna uprava Ptuj razpisuje službo monterja in instalaterja. Prošnje se naj vložijo pod „Mestna uprava“ Ptuj najpozneje do 15. aprila tega leta. Ptuj, dne 28. marca 1920. Vodni inženir: Dr. M. Sančar. S. F.

„Tungsram“ : blagajničarka : žarnice vseh vrst dobavljiva KAREL FLORJANČIČ CELJE 2377

Trgovec

v vseh trgovskih strokah, tudi vinski kupčiji izvežban, slov. in nemšk. jezika zmožen, želi vstopiti v dobro izdeto trgovino kot družabnik ter se udeležiti finančno in osebno. Tudi bi prevzel samostojno vodstvo dobro izdeto trgovine. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 2332

Naznanilo. P. n. občinstvu naznanjam, da sem otvoril delavnico za stavbeno in umetno blagajništvo.

Priporočam se za naročila, katera bom izvrševal vestno, točno in po primernih cenah.

S spoštovanjem K. Vasle & drug., Glince.

Miši - podgane stonice - ščurki

in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite naša najboljša sredstva in povodil hvaljena sredstva kakor: proti poštnim mišim 8 K, za podgane in miši stane K 8—; za ščurke K 10—; posebna močna taktura za stonice K 7—; uničevalec moljev K 6—; prašek proti mrčesom 6 K; mazilo proti ušm pripljuhom 4-8 K; mazilo za miši pri živini 4 K; prašek za miši v obliki in perila 6 K; taktura proti mrčesom na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 6—; Posilja po povzetju Zavod za ekport M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska ulica 3.

Vinara Fran Jakovac, Jaska, Hrvaško.

priporoča pristna rdeča in bela vina po ugodni dnevni ceni 511

Pozor!

Proda se mlin na veliki reki na Dolenskem v Sloveniji. Z velikansko vodno silo. Z visokimi bregovi. Leži tik ob žel. progi 15. min. od velike žel. postaje. Pripravno kakor nalašč za zgradbo elektr. centrale, tovarno i. t. d. Material: kamen in pesek na mestu v neizčrpni množini. Interesentom naslov pri upravi Slov. Naroda. 2375

Kupim večjo množino steklenic za sodavico (sifon)

in kompletno garnituro za izdelovanje sodavice in pokalic ter bencinov motor za pogon 2 Hp. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Steklenice za sodavico/2373“. 2373

Išče se

zanesljiv prejemalec, strokovnjak v industriji s trdim lesom, oženjen, ki se dobro spozna v Hrvaški in Slavoniji. Pogoj: prosto stanovanje z 1 oralom vrta in K 2000. — mesečne plače. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „PREJEMALEC 2356“. 2356

Dam 2.000 K nagrade,

kdor mi preskrbi stanovanje z 2 sobama in kuhinjo v mestu ali okolici Ljubljane. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjeva 5. 2362

Modna trgovina na Bledu.

Prodajalna, pripravna z modno trgovino v središču turškega prometa se odda. Naslov pri upravištvu Slovenskega Naroda. 2417

Razpis. Mestna uprava Ptuj razpisuje službo monterja in instalaterja. Prošnje se naj vložijo pod „Mestna uprava“ Ptuj najpozneje do 15. aprila tega leta. Ptuj, dne 28. marca 1920. Vodni inženir: Dr. M. Sančar. S. F.

Trgovina na Bledu.

Razpis. Mestna uprava Ptuj razpisuje službo monterja in instalaterja. Prošnje se naj vložijo pod „Mestna uprava“ Ptuj najpozneje do 15. aprila tega leta. Ptuj, dne 28. marca 1920. Vodni inženir: Dr. M. Sančar. S. F.

Trgovina na Bledu.

Razpis. Mestna uprava Ptuj razpisuje službo monterja in instalaterja. Prošnje se naj vložijo pod „Mestna uprava“ Ptuj najpozneje do 15. aprila tega leta. Ptuj, dne 28. marca 1920. Vodni inženir: Dr. M. Sančar. S. F.

Trgovina na Bledu.

Razpis. Mestna uprava Ptuj razpisuje službo monterja in instalaterja. Prošnje se naj vložijo pod „Mestna uprava“ Ptuj najpozneje do 15. aprila tega leta. Ptuj, dne 28. marca 1920. Vodni inženir: Dr. M. Sančar. S. F.

Trgovina : blagajničarka : žarnice vseh vrst dobavljiva KAREL FLORJANČIČ CELJE 2377

Trgovec

v vseh trgovskih strokah, tudi vinski kupčiji izvežban, slov. in nemšk. jezika zmožen, želi vstopiti v dobro izdeto trgovino kot družabnik ter se udeležiti finančno in osebno. Tudi bi prevzel samostojno vodstvo dobro izdeto trgovine. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 2332

Naznanilo. P. n. občinstvu naznanjam, da sem otvoril delavnico za stavbeno in umetno blagajništvo.

Priporočam se za naročila, katera bom izvrševal vestno, točno in po primernih cenah.

S spoštovanjem K. Vasle & drug., Glince.

Miši - podgane stonice - ščurki

in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite naša najboljša sredstva in povodil hvaljena sredstva kakor: proti poštnim mišim 8 K, za podgane in miši stane K 8—; za ščurke K 10—; posebna močna taktura za stonice K 7—; uničevalec moljev K 6—; prašek proti mrčesom 6 K; mazilo proti ušm pripljuhom 4-8 K; mazilo za miši pri živini 4 K; prašek za miši v obliki in perila 6 K; taktura proti mrčesom na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 6—; Posilja po povzetju Zavod za ekport M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska ulica 3.

Vinara Fran Jakovac, Jaska, Hrvaško.

priporoča pristna rdeča in bela vina po ugodni dnevni ceni 511

Pozor!

Proda se mlin na veliki reki na Dolenskem v Sloveniji. Z velikansko vodno silo. Z visokimi bregovi. Leži tik ob žel. progi 15. min. od velike žel. postaje. Pripravno kakor nalašč za zgradbo elektr. centrale, tovarno i. t. d. Material: kamen in pesek na mestu v neizčrpni množini. Interesentom naslov pri upravi Slov. Naroda. 2375

Kupim večjo množino steklenic za sodavico (sifon)

in kompletno garnituro za izdelovanje sodavice in pokalic ter bencinov motor za pogon 2 Hp. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Steklenice za sodavico/2373“. 2373

Išče se

zanesljiv prejemalec, strokovnjak v industriji s trdim lesom, oženjen, ki se dobro spozna v Hrvaški in Slavoniji. Pogoj: prosto stanovanje z 1 oralom vrta in K 2000. — mesečne plače. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „PREJEMALEC 2356“. 2356

Dam 2.000 K nagrade,

kdor mi preskrbi stanovanje z 2 sobama in kuhinjo v mestu ali okolici Ljubljane. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjeva 5. 2362

Modna trgovina na Bledu.

Prodajalna, pripravna z modno trgovino v središču turškega prometa se odda. Naslov pri upravištvu Slovenskega Naroda. 2417

Razpis. Mestna uprava Ptuj razpisuje službo monterja in instalaterja. Prošnje se naj vložijo pod „Mestna uprava“ Ptuj najpozneje do 15. aprila tega leta. Ptuj, dne 28. marca 1920. Vodni inženir: Dr. M. Sančar. S. F.

Trgovina na Bledu.

Razpis. Mestna uprava Ptuj razpisuje službo monterja in instalaterja. Prošnje se naj vložijo pod „Mestna uprava“ Ptuj najpozneje do 15. aprila tega leta. Ptuj, dne 28. marca 1920. Vodni inženir: Dr. M. Sančar. S. F.

Trgovina na Bledu.

Razpis. Mestna uprava Ptuj razpisuje službo monterja in instalaterja. Prošnje se naj vložijo pod „Mestna uprava“ Ptuj najpozneje do 15. aprila tega leta. Ptuj, dne 28. marca 1920. Vodni inženir: Dr. M. Sančar. S. F.

Trgovina na Bledu.

Razpis. Mestna uprava Ptuj razpisuje službo monterja in instalaterja. Prošnje se naj vložijo pod „Mestna uprava“ Ptuj najpozneje do 15. aprila tega leta. Ptuj, dne 28. marca 1920. Vodni inženir: Dr. M. Sančar. S. F.

Sprejmeta se takoj proti dobri plači! zmožna slov. in nemške korespondence, stenografije in strojepisja, ter samostojna pisar. ženska moč, ki je izvežbana specijalno prodajalka in bi bila večja v obvešanju s strankami pri prodaji na debelo. — Ponudbe le prvovrstnih moči naj se vpošljejo na naslov: Ljubljana, poštni predal št. 131. 2418

Tvrdba

Rudolf Niefergal, Koroška cesta 1. Maribor

priloga vedno bogato izbire manufakturne in modnega blaga. Zmerno cene! Solidna posrednica! Propriznajte se!

Oznanilo. Vsed pristnega izgona iz svojih dosedanih skladišč in prostorov na Gosposvetski cesti št. 2, v katerih sem celih 36 let vodil svojo veletrgovino, obveščam svoje cenjene trgovske prijatelje, da se nosile nahajajo moje pisarne in skladišča kakor tudi prostori „Družna“ družbe s o. z. v svojih lastnih poslopih: Družna o. z. št. 9.

Avust Tomazič (v. A. Hartmann nask.)

10 hidravličnih stiskalnic in drugih strojev za izdelovanje slamnikov. Stroji se nahajajo v Jugoslaviji in se morejo takoj prevzeti. — Več se poizve v pisarni odvetnika Dr. Milana Šubica v Ljubljani, Sodna ulica št. 13.

Proda se

Potnik za vpeljano

Samo v Sloveniji dobro vpeljane, prvovrstne moči kolonijalne stroke naj pošljejo ponudbe s prepisi spričeval, navedbo referenc in družinskih razmer, plačilnih zahtevkov ter sliko na Jovo Glogovič, Nova Gradiška. 2327

„ALKO“

veletrgovina žganja, družba z o. z. Ljubljana, (Kollze) tel. Interurb. 131.

Velika zaloga slivovke, tropinovca, brinjevca, ruma, konjaka in likerje v po najnižjih cenah. Pri odjemu celih vagonov izjemne cene! Sprejmeta se zmožni zastopniki za Slovenijo.

Razpis službe. Razpisuje se pri mestni hranilnici v Celju služba

knjigovodje

s popolno hranilnično prakso, sposobnega tudi za blagajniške posle. Nastop čimprej, plača po dogovoru.

Za mestno hranilnico v Celju:

Dr. Vekoslav Kukevec, kot komisar.

Naznanilo.

Trgovcem z delikatesami, restavracijam in slavnemu občinstvu naznanjamo, da smo otvorili

tvornico mesnatih izdelkov, salam in raznovrstnih klobas

Tvornica bo na strogo solidni in reelni podlagi ter se bomo trudili svojim cenj. odjemalcem ustreči v vsakem oziru. Imeli bomo v zalogi vedno sveže blago, katero bomo nudili svojim cenj. odjemalcem po najnižjih cenah.

Pristne praške šunka. Lastne hladilnice.

Prva jugoslov. prekajevalnica, tvornica salam in klobas, dr. z o. z.

Maribor — Pobrežje št. 10.

Sveče „Mira“

v omotih od kg, kavo, modro galico žigice, žveplo, koruzo, oves, moko

in ostale zemeljske proizvode ter plodine prodajajo samo na voljo po smerih cenah

Dumič, Glivič, & Pitarevič

Zagreb, Zrinjevac 13.

Podružnica: ZAGREB. Tel. 25—66.